SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1114

av Lili André (KD)

Reformerat SGI-system för kulturarbetare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera regelverket för sjukpenninggrundande inkomst (SGI) så att det bättre speglar dagens arbetsmarknad, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skyndsamt bereda och genomföra relevanta delar av SOU 2023:30 Ett trygghetssystem för alla genom ett nytt regelverk för sjukpenninggrundande inkomst och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkomster från kortare anställningar, frilansuppdrag och näringsverksamhet i större utsträckning ska kunna ligga till grund för SGI samt att även stipendier och priser ska ingå i beräkningsunderlaget och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra tryggheten för kombinatörer, dvs. personer som kombinerar anställning och företagande, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det svenska socialförsäkringssystemet har historiskt utformats utifrån ett arbetsliv där de flesta hade en fast och långvarig anställning hos en arbetsgivare. Arbetsmarknaden ser i dag annorlunda ut. Allt fler arbetar som egenföretagare, frilansare eller kombinerar

uppdrag, projektanställningar och företagande. Inom kultursektorn är detta särskilt vanligt, men utvecklingen återfinns även inom journalistik, konsultverksamhet, utbildning, IT och andra delar av arbetsmarknaden.

Trots att dessa grupper betalar skatt och sociala avgifter på samma sätt som andra yrkesverksamma riskerar många att få ett svagt eller obefintligt skydd vid sjukdom eller föräldraledighet. Det nuvarande SGI-systemet är i flera delar anpassat efter traditionella anställningsformer och fångar inte alltid upp verkliga arbetsinkomster hos personer med varierande eller projektbaserade inkomster.

Calle Nathansons presenterade en rad förslag i den statliga utredningen, ”SOU 2023:30 Ett trygghetssystem för alla – nytt regelverk för sjukpenninggrundande inkomst” flera förslag för att göra systemet mer rättvist, förutsägbart och anpassat till dagens arbetsliv. Bland annat föreslås att SGI ska kunna grundas på historiska inkomster över en längre tidsperiod, att inkomster från olika verksamhetsformer ska kunna beaktas på ett mer ändamålsenligt sätt samt att den försäkrades faktiska inkomster ska få större betydelse vid beräkningen.

För många frilansare och kombinatörer skulle sådana förändringar innebära en avsevärt förbättrad ekonomisk trygghet vid sjukdom och föräldraledighet. Det skulle också bidra till ökad förutsebarhet och stärka möjligheterna att försörja sig genom företagande och kreativa yrken. Ett välfungerande trygghetssystem bör följa individens arbete och inkomster snarare än utgå från en viss anställningsform.

Sverige är beroende av entreprenörer, egenföretagare, kulturskapare och andra som arbetar utanför traditionella anställningsformer. Regelverket bör därför reformeras så att socialförsäkringen omfattar fler på lika villkor och bättre speglar arbetsmarknadens utveckling. Regeringen bör därför skyndsamt återkomma till riksdagen med förslag som genomför centrala delar av SGI-utredningens förslag.

En inkomst som särskilt bör uppmärksammas är stöd till kulturarbetare via stipendier och priser. Det är vanligt att kommuner, regioner och andra institutioner beviljar stipendier. För många kulturarbetare har dessa stipendier och priser stor betydelse, men är inte grundande för SGI-ersättning. Även dessa former av stöd bör beaktas i reformeringen av SGI-regelverket.

Lili André (KD)